

JULKISEN ALAN U N I O N I

2.4.2019

**Sosiaali- ja terveysministeriö,
Valtiovarainministeriö**

Asia: Lausuntopyyntö eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittäneen työryhmän raportista

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet Julkisen alan unioni JAU ry:ltä (JAU ry) lausuntoa eläkejärjestelmien erillisyyttä käsitelleen työryhmän raportista. Sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteinen työryhmä on selvittänyt onko yksityisen ja kunnallisen eläkejärjestelmien yhdistäminen mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Laajapohjaisen työryhmän yksimielinen ehdotus on, että eläkejärjestelmien yhdistäminen on niin mahdollista kuin tarkoituksenmukaistakin. JAU ry on ollut kuultavana työryhmässä.

Kuntaeläkkeiden rahoituspohja

Julkisen alan unioni JAU ry:n mielestä työryhmän ehdotusta yksityisen ja kunnallisen eläkejärjestelmien yhdistämisestä on pidettävä kannatettavana ja erityisesti työeläkejärjestelmän rahoituksen kestävyuden näkökulmasta perusteltuna. JAU ry on kantanut pitkään huolta kuntaeläkkeiden rahoituspohjan kestävydestä. Kuntien palveluksessa olevien työntekijöiden määrä on vähentynyt kunta-alalla tapahtuneiden ulkoistamisten ja yhtiöittämisten seurauksena. Erityisesti palveluiden ulkoistamista on tapahtunut kuntien tukipalvelutehtävissä (kuten siivous, ruokahuolto, palkanlaskenta) eikä JAU ry:n näkemyksen mukaan tälle kehityssuunnalle ole lähitulevaisuudessakaan muutosta parempaan nähtävissä. Sote- ja maakuntauudistuksen raukeaminenkaan ei tätä arviota oleellisesti toiseksi muuta.

Yksityisen ja kunnallisen työeläkejärjestelmän yhdistämisellä on JAU ry:n mielestä mahdollista turvata kuntaeläkkeiden rahoituspohjaa ja vahvistaa tätä kautta koko suomalaista työeläkejärjestelmää ja siten varmistaa kuntatyöntekijöille annetun eläkelupauksen pitäminen.

Vaikutukset kuntatyöntekijöihin

Työryhmän ehdotuksen mukaan eläkejärjestelmien yhdistämisen jälkeen sekä yksityisen että kunta-alan työntekijät vakuutettaisiin yksityisen puolen työntekijän eläkelain TyEL:n mukaisesti. Tällä muutoksella ei olisi vaikutusta työntekijöiden eläkkeen määrään eikä heidän eläkeikään.

Ammatillinen työkyvyttömyysmääritelmä

Kunta-alan työntekijöiden osalta merkittävin yksittäinen muutos olisi julkisella puolella olevan ammatillisen työkyvyttömyyden määritelmän korvautuminen yksityisen puolen yleisellä työkyvyttömyysmääritelmällä. Vaikka näiden työkyvyttömyysmääritelmien tarkkaa eroavaisuutta voi olla vaikea tarkasti määritellä, on ammatillista työkyvyn arviointia pidettävä työntekijän näkökulmasta suotuisampana.

Työryhmän esityksessä ennen vuotta 1972 syntyneisiin työntekijöihin sovellettaisiin ammatillista työkyvyttömyyden määritelmää myös mahdollisen yhdistymisen jälkeen. JAU ry pitää tätä työryhmän tekemää pehmenystä yleiseen työkyvyttömyysmääritelmään siirtymisessä positiivisena asiana. Tämän lisäksi muutoksen jälkeen on panostettava lisäksi entistä voimakkaammin työntekijöiden työkykyä ja jaksamista tukeviin toimenpiteisiin.

Työntekijöiden lisäeläketurva

Työryhmän raportissa esitetään nykyisen kunnallisen eläkejärjestelmän mukaisen lisäeläketurvan säilyttämistä myös niissä tilanteissa kun työntekijä työskentelisi muualla kuin kuntatyönantajan palveluksessa. JAU ry:n mielestä tämä on hyvä ja kannatettava asia.

Rauenneessa sote- ja maakuntauudistusta koskeneessa lakipaketissa oli mukana lakiesitys jonka mukaan sote-yhtiöiden palveluksessa tapahtuva työskentely olisi rinnastunut kuntatyönantajan palvelukseen lisäeläketurvan säilyttämisen näkökulmasta.

Kunta-alalta yksityiselle sosiaali- ja terveysalalle siirtyneen palvelutuotannon järjestämisessä on ollut tyypillistä, että yksityiset sosiaali- ja terveydenalan toimijat ulkoistavat tarvitsemansa tukipalvelut yksityisen palvelualan tuotettavaksi. Tämän seurauksena kunta-alalta siirtynyt tukipalvelutyöntekijä, esimerkiksi ruokapalvelutyöntekijä, olisi menettänyt lisäeläkeoikeutensa koska hänen työnantajansa ei olisi ollut sote-yhtiö vaikka hän edelleen tosiasiallisesti olisi työskennellyt ao. sote-yksikön keittiössä. JAU ry:n ei pidä hyväksyttävänä ratkaisuja jotka aiheuttavat lisäeläketurvan säilymisen osalta eriarvoisuutta eri työntekijäryhmien välillä.

JAU ry pitää erittäin tärkeänä sosiaali- ja terveydenhuollon seuraavaa vaihetta valmisteltaessa että kysymys lisäeläketurvan säilyttämisestä on valmistelussa mukana ja sen sisältö, rauenneesta esityksestä poiketen, on oikeudenmukainen ja tasapuolinen myös tukipalvelutehtävissä työskentelevien kuntatyöntekijöiden näkökulmasta.

Jatkovalmistelu

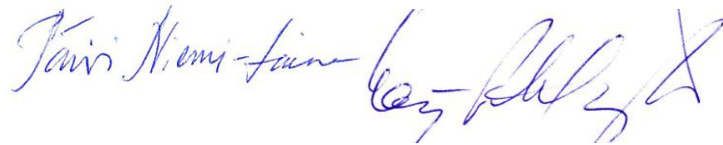
Työryhmän raportin mukainen mahdollinen uudistus tarkoittaisi eläkkeiden toimeenpanon tasolla Kevasta jakamista TyEL-Kevaan ja Julkis-Kevaan.

Kyseessä olisi hyvin laaja ja monimutkainen uudistus jossa on laaja määrä erilaisia asioita ja näkökulmia jotka on huomioitava.

Tämän johdosta JAU ry pitää tärkeänä että uudistus valmistellaan huolellisesti, riittävän ajan kanssa ja mahdollisimman laajapohjaisesti eri eläkealan toimijoiden kesken.

Julkisen alan unioni JAU ry pitää työryhmän raportissa ehdotettuja muutoksia kokonaisuudessaan perusteltuina ja kannattaa niitä.

Julkisen alan unioni JAU ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Maija Pihlajamäki
varapuheenjohtaja